

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản:

THỨC VỚI QUÊ HƯƠNG

Lưu Quang Vũ

(1). Khuya lắm rồi, vừa đổi xong phiên gác
Mưa rào rào nằm ngoài không ngủ được
Nghe cuộc kêu hoai từ một đám xa...
Mùa hạ sắp về nối tiếp những cơn mưa.

(2). Chùm nhãn chín cành cao rạo rục
Sắp gặp nắng nhựa dồn nên nhãn thức
Ta cũng bồi hồi trong đêm băng khuâng:
Ở xa nhà đánh giấc đã hai năm
Đêm tháng đêm mùa bằng tên trận thắng.
Con của mẹ giữa lòng dân khôn lớn
Như cây giữa rừng chẳng ngại phong ba...

(3). Nhớ lũ em giờ sơ tán nơi xa
Mưa này lội đường trơn đi học
Thương mỗi cây ngô gốc sẵn quê nhà
Phải lo lắng từng cơn dông trận bão.
Đùm bọc nhau đôi miền chiến đấu
Mấy chục năm rồi tay súng chẳng ngơi...
Cuộc cuộc, con chim của nỗi bồi hồi

Từng khắc khoải người xưa thương đất nước
Nay vẫy gọi cánh đồng chiêm thao thức
Bóng lúa vàng hạt mấy quây trong mưa
Ngoài kia đường dài lấp loáng đèn pha
Đầm bùn nhão xe băng ra mặt trận
Người đi người đi như dòng sông vô tận
Áo ướt đầm, lòng cháy nỗi yêu nhau
Đồng đội ơi, đêm nay anh về đâu?

(4). Lớn lên trong những năm đánh giặc
Lòng ta đẹp như là đất nước
Như gió vui rưng ngọn lá trên cành...
Từ nơi này mai đơn vị hành quân
Suốt mùa hạ, suốt tình yêu xir sô
Với cây súng, với văn thơ viết dờ
Với con đường rộng mở đến mai sau...
Như nhãn thơm thấm mát giọt mưa đầu
Như tia nắng sáng niềm tin giàn dụa
Đất nhận lấy tâm hồn người lính trẻ
Đêm sâu này thức trắng với quê hương.

4 - 1967

(Dẫn theo Đọc hiểu mở rộng văn bản Ngữ văn 9,
Theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018
PGS.TS Nguyễn Văn Tùng (Tổng Chủ biên)
NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, trang 94 - 96)

Lựa chọn một (01) đáp án đúng trong mỗi câu sau đây:

Câu 1. Phương thức biểu đạt chính nào được sử dụng trong văn bản trên?

- A. Miêu tả. B. Biểu cảm. C. Tự sự. D. Nghị luận.

Câu 2. Thành phần biệt lập trong câu thơ “Đồng đội ơi, đêm nay anh về đâu?” là:

- A. thành phần tình thái. C. thành phần phụ chú.
B. thành phần cảm thán. D. thành phần gọi - đáp.

Câu 3. Từ nào dưới đây không cùng nhóm với các từ còn lại?

- A. Thao thức. B. Khắc khoải. C. Rào rào. D. Rạo rục.

Câu 4. “Chùm nhãn chín cành cao rạo rục/Sắp gặp nắng nhựa dồn nên nhãn thức”

Xác định biện pháp tu từ từ vựng được sử dụng trong hai dòng thơ trên.

- A. Ẩn dụ. B. Nhân hóa. C. So sánh. D. Hoán dụ.

Câu 5. Nhận định nào sau đây đúng với hoàn cảnh của nhân vật trữ tình “thức” với quê hương?

A. Nhân vật trữ tình “thức” với quê hương trong hoàn cảnh: xa nhà đã hai năm, đi chiến đấu, đêm khuya đầu hạ, sau khi gác xong, trời mưa nằm không ngủ được, nghe tiếng cuộc kêu từ đầm xa vọng về.

B. Nhân vật trữ tình “thức” với quê hương trong hoàn cảnh: xa nhà đã hai năm, đi chiến đấu, sau khi đổi phiên gác, đêm khuya mùa hạ, trời mưa nằm không ngủ được, nghe tiếng cuộc kêu vọng về từ miền xa thăm.

C. Nhân vật trữ tình “thức” với quê hương trong hoàn cảnh: xa nhà đã hai năm, đi chiến đấu, đêm khuya mùa xuân, sau khi gác xong, trời mưa nằm không ngủ được, nghe tiếng cuộc kêu vọng về từ một đầm xa.

D. Nhân vật trữ tình “thức” với quê hương trong hoàn cảnh: xa nhà đã hai năm, đi chiến đấu, sau khi đổi phiên gác, đêm khuya cuối xuân, trời mưa nằm không ngủ được, nghe tiếng cuộc kêu vọng về từ một đầm xa.

Câu 6. Khổ thơ 2 và 3 không thể hiện nỗi niềm, hành động nào của nhân vật trữ tình dưới đây?

A. Lạc quan, tin tưởng vào tương lai tươi sáng của quê hương, đất nước.

B. Cảm nhận và miêu tả những vẻ đẹp bình dị của quê hương.

C. Xa nhà, chấp nhận mọi khó khăn gian khổ cầm súng chiến đấu bảo vệ quê hương.

D. Thương mẹ, thương em, thương đồng đội cùng chiến đấu.

Câu 7. “Lớn lên trong những năm đánh giặc/Lòng ta đẹp như là đất nước/Như gió vui rụng ngọn lá trên cành...”

Biện pháp tu từ so sánh trong các dòng thơ trên nhằm mục đích:

A. tăng thêm tính gợi hình, gợi cảm trong diễn đạt; miêu tả cụ thể quá trình trưởng thành của nhân vật trữ tình trong hoàn cảnh đất nước chiến tranh.

B. góp phần làm ý nghĩa bài thơ thêm sâu sắc.

C. tăng thêm tính gợi hình, gợi cảm trong diễn đạt; gợi tả sinh động, cụ thể về đẹp tâm hồn, lí tưởng và thái độ lạc quan của nhân vật trữ tình trong hoàn cảnh đất nước chiến tranh.

D. Cả A và B.

Câu 8. Đặt trong ngữ cảnh của văn bản, cách hiểu nào sau đây phù hợp với nghĩa của từ “cháy” trong câu thơ “Áo ướt đầm, lồng cháy nỗi yêu nhau”?

A. Trạng thái nồng nhiệt và cuồng nhiệt trong tình cảm khiến những người yêu mến nhau sống tràn đầy cảm xúc, khát vọng.

B. Sự đau khổ hoặc đau lòng như có cảm giác bị bỏng, bị đốt cháy bên trong do những xung đột, hiểu lầm hoặc mất mát trong tình cảm.

C. Sự mâu thuẫn hoặc không cân bằng trong mối quan hệ tình cảm (áo ướt và lòng cháy) vì mất cân đối hoặc bất đồng, thay đổi liên tục.

D. Trạng thái nóng đến mức như thiêu đốt, như có cảm giác bị bỏng, bị đốt cháy bên trong bởi những điều kiện khắc nghiệt của chiến tranh.

Trả lời câu hỏi:

Câu 9. Hình ảnh “cây súng” và “văn thơ” ở khổ thơ 4 giúp em hiểu thêm điều gì về “người lính trẻ” trong văn bản?

Câu 10. Em nhận xét như thế nào về tình cảm và hành động của nhân vật trữ tình trong văn bản?

II. LÀM VĂN (4,0 điểm)

Từ những con đường được gọi ra trong văn bản *Thức với quê hương* ở phần Đọc hiểu (con đường đi học, con đường ra trận, con đường rộng mở đến mai sau) và những trải nghiệm của bản thân, em hãy viết bài văn nghị luận bàn về nội dung: ý nghĩa của con đường trong cuộc sống.

—Hết—

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Chữ kí của giám thị 1: Chữ kí của giám thị 2: